

MINIPART aims to identify the most appropriate participation methods tailored to all stakeholders in mining areas.

MINIPART

IMPROVING PARTICIPATION IN SPATIAL PLANNING OF MINING AREAS

– ПРЕГЛЕД МИНИПАРТ ПРОЈЕКТА: УНАПРЕЂЕЊЕ ПАРТИЦИПАТИВНОГ ПЛАНИРАЊА У РУДАРСКИМ РЕГИОНИМА –

др Тамара Маричић, Институт за архитектуру и урбанизам Србије
др Маријана Пантић, Институт за архитектуру и урбанизам Србије

Научно-стручна конференција „Урбанизам и одрживи развој“, Сребрно језеро, 29-31. мај 2025.

www.minipart.rs

Унапређење учешћа јавности у просторном планирању рударских региона

Партнери на пројекту:

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
Institute of Architecture and Urban & Spatial Planning of Serbia

Спољни сарадници:

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Подржава:

Фонд за науку
Републике Србије

www.minipart.rs

info@minipart.rs

[#MINIPART](https://twitter.com/MINIPART)

КОНТЕКСТ

Утицај експлоатација минералних сировина на локалну заједницу и животну средину:

- принудно расељавање,
- губитак пољопривредног земљишта,
- изградња радничких насеља,
- кршење људских права,
- угрожено здравље,
- радна места углавном за мушкарце,
- угроженост културних ресурса,
- миграција радне снаге.

Извор: Torres, A., Zu Ermgassen, S.O.S.E., Ferri-Yanez, F., Navarro, L.M., Rosa, I.M.D., Teixeir, F.Z., Wittkopp, C., Liu, J. (2022). Unearthing the global impact of mining construction minerals on biodiversity. bioRxiv 2022, 485272. <https://doi.org/10.1101/2022.03.23.485272>

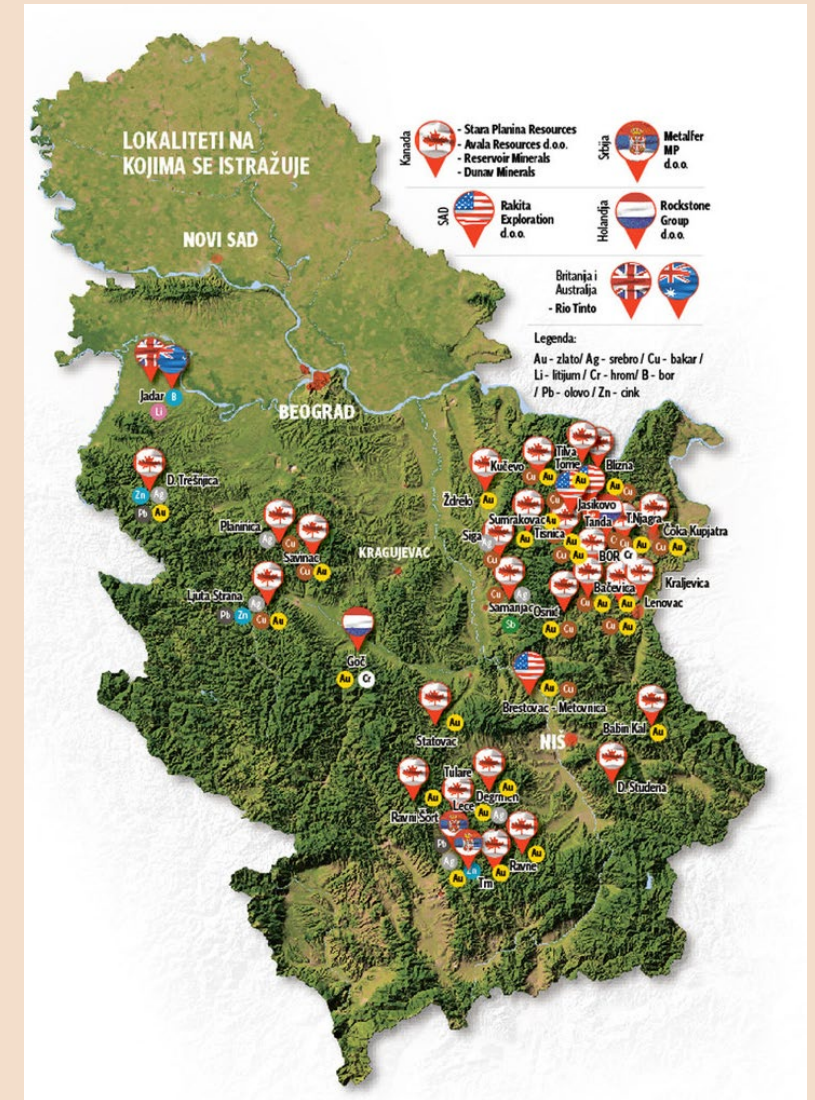
КОНТЕКСТ

Проблеми у Србији:

- Приватизација државних предузећа.
- Ниска рудна рента.
- Загађење животне средине.
- Занемарени ставови локалног становништва → протести.
- Отпор локалних заједница и стручњака према рударству у Србији појачан је од 2000-их година.

Премиса:

Отпор је последица недостатка адекватног претходног информисања, односно учешћа у доношењу одлука.

ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

ПРЕПОЗНАТИ ОДГОВАРАЈУЋЕ МЕТОДЕ УЧЕШЋА ЈАВНОСТИ, ПРИЛАГОЂЕНЕ СВИМ АКТЕРИМА У РУДАРСКИМ ПОДРУЧЈИМА

- (1) Формирати базу примера партиципативног планирања у рударским подручјима.
- (2) Активно укључити све актере (грађане, рударску индустрију, државу, невладине организације, еколошке активисте) у идентификацију најбољих метода учешћа кроз интервјуе, анкете и фокус групе.
- (3) Обухватити специфичне потребе осетљивих група (жене, етничке мањине, сеоско становништво, особе са инвалидитетом, старије особе, младе).
- (4) Развити нове или прилагођене приступе за суштинско и инклузивно учешће заједнице у планирању и развоју рударства.
- (5) Дистрибуирати резултате: од стручних институција и државних органа до шире јавности.

Извор: <https://unhabitat.org/topic/urban-planning>

МЕТОДОЛОГИЈА

Сарадња са крајњим корисницима - грађанима, планерима, владиним и невладиним организацијама.

- Експлоративно истраживање.
- Комбиновани методолошки приступ: квалитативне + квантитативне методе истраживања.
- Студије случаја: Бор и Мајданпек.
- Четири фазе прикупљања и анализе података.

Извор: image by FreePik

ПРВА ФАЗА

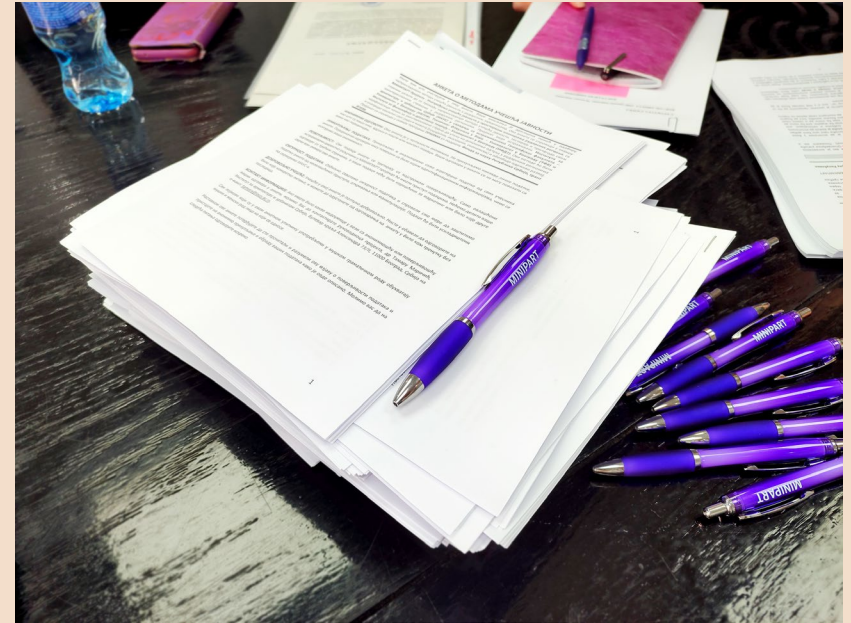
- Десктоп анализа: избор партиципативних метода прегледом литературе.
- Размена искустава са спољним сарадницима – гостовање на Универзитету у Даблину.
- Студијска посета руднику Тара у Ирској.

ДРУГА ФАЗА

- Анкетирање грађана Бора и Мајданпека - јул/септембар 2024:
 - Узорак од 300 испитаника.
- Анализа података у SPSS софтверу.

ТРЕЋА ФАЗА

- Дубински интервјуи са кључним заинтересованим странама које утичу на избор метода учешћа у доношењу одлука (министарства, инвеститори, локалне самоуправе, јавне институције укључене у урбанистичко и просторно планирање, национална тела за просторно планирање, националне и локалне невладине организације) (19).
- Обука у MAXQDA софтверу за квалитативну и квантитативну анализу текстуалних података.
- Кодирање и анализа интервјуа.

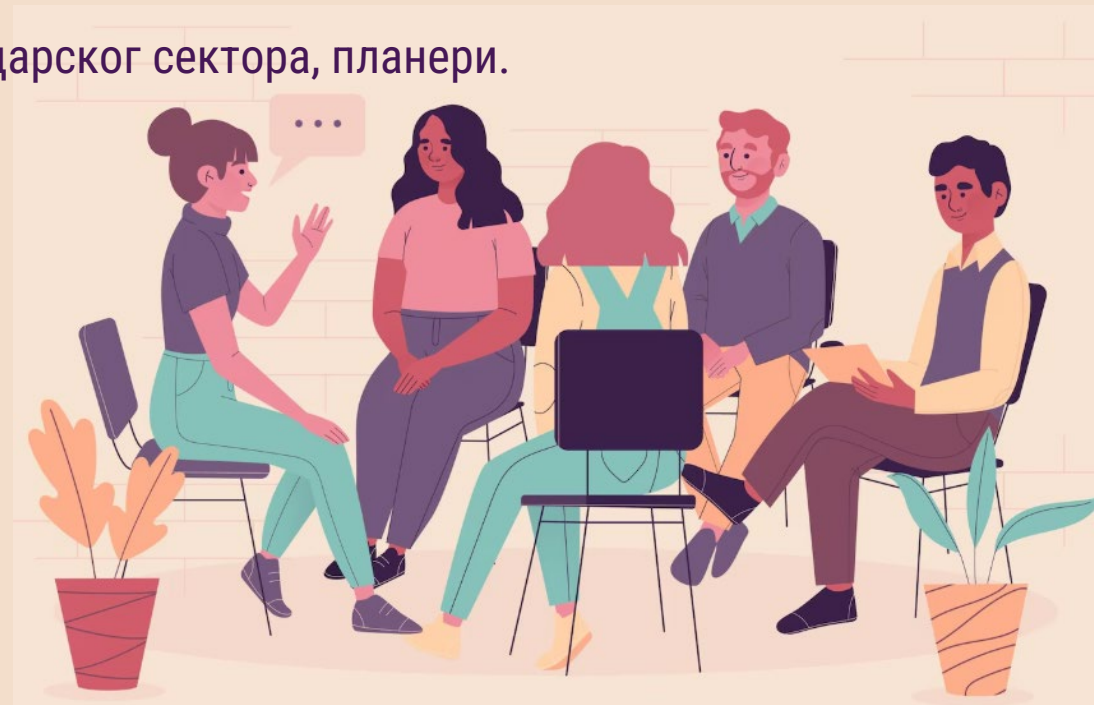

Извор: image by FreePik

ЧЕТВРТА ФАЗА

- Фокус групе у Бору:
 - Грађани – рањиве групе: млади, старија лица, националне мањине, жене, лица са инвалидитетом, становници руралних подручја.
 - Представници владиних и невладиних организација, рударског сектора, планери.
- Тестирање одабраних метода учешћа кроз:
 - Разговор
 - Употребу апликација за е-учешће.

Извор: image by FreePik

ДИСЕМИНАЦИЈА

- Двојезични вебсајт (на српском и енглеском језику) (www.minipart.rs).
- Научне конференције.
- Међународни научни часописи са високим импакт фактором.
- Међународна монографија.
- Извештај за ширу јавност са препорукама.
- Отворени подаци.
- RAUMPLAN репозиторијум (<http://raumplan.iaus.ac.rs>).

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ

ПРВА ФАЗА

Формалне методе партиципације је потребно допунити неформалним методама у зависности од конкретне ситуације, како би се остварио помак од манипулације ка делегираној моћи.

ДРУГА ФАЗА

Грађани су суздржани када је у питању учешће у планирању. Разлог је веровање да својих учешћем неће ништа променити. Префирају информисање преко интернета и методе учешћа које дозвољавају контакт лицем у лице.

ТРЕЋА ФАЗА

Доносиоци одлука истичу да су методе информисања најрелевантније за унапређење тренутног стања учешћа јавности у просторном планирању. Формализација при увођењу нових метода је неопходна.

ЧЕТВРТА ФАЗА

...

ЗАКЉУЧАК

Постоји потреба за унапређењем институционалне транспарентности и комуникације како би се ојачало учешће јавности у процесима доношења одлука у вези са рударским подручјима.

Thank you for your attention

Project partners:

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
Institute of Architecture and Urban & Spatial Planning of Serbia

External collaborators:

www.minipart.rs

info@minipart.rs

find us on social media
#MINIPART

Supported by:

Science Fund
of the Republic of Serbia